

Bòsnia torna a dividir Occident

Un any després de la pitjor atrocitat comesa a Europa des de la Segona Guerra Mundial, les principals potències mundials es barallen sobre "com" i "quan" lliurar a la justícia internacional els dos màxims responsables de la massacre de Srebrenica. Diversos diplomàtics asseguren que la disputa sobre la detenció del líder serbi de Bòsnia, Radovan Karadzic, i el seu home fort militar, Ratko Mladic, ha dividit els cinc estats del Grup de Contacte de la mateixa manera que fa un any, quan la seva fragmentació i incompetència van propiciar l'ocupació de Srebrenica.

"És la confusió habitual", deia la setmana passada un diplomàtic britànic present a totes les reunions del Grup de Contacte. I ho va dir després que els representants dels Estats Units, Rússia, França, Alemanya i la Gran Bretanya sortissin amb un altre dels seus comunicats imprecisos sobre la necessitat de remoure els dos personatges de les seves responsabilitats polítiques. En altres paraules, no hi va haver cap suggeriment de com fer-ho, de com aconseguir la detenció de Karadzic i de Mladic. Els vells posicionaments —amb els EUA reclamant aparentment un acció més dura i Europa expressant cautela— van tornar a reaparèixer i van blocar el consens.

Ironies del destí, aquestes "diferències clàssiques" van ser brutalment acallades per la dramàtica caiguda de Srebrenica, una ciutat que tots els governs dels països integrants del Grup de Contacte havien jurat defensar de l'ambició dels serbis de Bòsnia. Aquell desafiament sense precedents del govern de Pale a la comunitat internacional va contribuir a la construcció, per primera vegada, d'una política unificada de les principals potències en relació als txètniks. Però tornem a ser-hi.

Les principals disputes van sorgir la setmana passada quan Robert Frowick, encarregat de l'organització de les primeres eleccions de la postguerra, va amenaçar de barrar el pas al partit de Karadzic, el Partit Democràtic Serbi (SDS), en la convocatòria electoral del 14 de setembre.

Karadzic, sobre qui pesa, igual que sobre Ratko Mladic, una ordre internacional de crida i cerca, continua com a lí-

der del partit. De fet, reté el seu títol de "president de la República Srpska" a pesar de traspasar les seves funcions a una diputada de palla. Això va ser suficient per al representant civil de la comunitat internacional a Bòsnia, Carl Bildt, qui va dir que les eleccions han de celebrar-se per conservar "el *momentum*" propiciat pels aspectes civils de l'acord de pau de Dayton que va posar fi a tres anys i mig de guerra. "Si es prohibeix la candidatura del SDS, les eleccions seran totalment menyspreades. Els serbis de Bòsnia se situaran definitivament en contra nostra,

més que en qualsevol altre moment del passat, i els conflictes locals i l'incompliment dels acords de Dayton prosseguiran sense dificultats.", va dir la setmana passada un membre de l'"estat major" de Bildt.

Però Frowick, cap de l'oficina de Bòsnia de l'Organització per a la Seguretat i Cooperació a Europa (OSCE), ha decidit prendre la línia dura. Segons els acords de Dayton, cap individu perseguit pel Tribunal de l'Haia per crims de guerra pot participar en les eleccions. Frowick ha dit que vol utilitzar "tots els poders a la seva disposició" per impedir que el SDS participi en les eleccions mentre Karadzic retingui qualsevol tipus de poder polític.

El Departament d'Estat dels EUA ha donat suport públic a Frowick mentre que París i Londres han preferit compar-

tir l'argument de Bildt segons el qual és millor celebrar eleccions amb un termini legislatiu de dos anys que no celebrar-ne cap. Mentrestant —argumenta Carl Bildt— pot continuar la pressió perquè Karadzic, que ja no figura en les llistes electorals, acabi abandonant la resta de les seves responsabilitats polítiques i l'enorme influència que encara exerceix sobre els assumptes serbo-bosnians.

Però Alemanya ha decidit fer costat a Washington i fins i tot ha anat més lluny: cal posar en marxa una acció militar per capturar els dos criminals. Els aliats europeus de Bonn van posar els crits en el cel argumentant que Alemanya no disposa de tropes sobre el terreny susceptibles de ser atacades en una represàlia serbo-bosniana.

L'aniversari de Srebrenica —i el record d'aquella vergonya—, ha acabat dividint encara més les posicions, i Karadzic i Mladic són experts a treure partit de la paràlisi. ■

EDUARD SANJUAN

"EUA, Rússia, França, Alemanya i la Gran Bretanya han tornat a sortir amb un altre dels seus comunicats imprecisos sobre la necessitat de remoure Karadzic i Mladic de llurs responsabilitats."